

چيروڪه لَه

حهفته نامه يه كي ئه ليكترؤني تايبهت به چيروڪي كارگه ييه؛ نهها.

ژماره ۲۷- ۲۲ ي پووشپهر ۲۷۱۸

۱۹۳۲: له وهها رؤژيكداء، حوزني موكرياني
يه كه م ژماره ي گوڤاري "زاري كرمانجي" ي له
هه وليتر دهر كرد.

چيروڪ نووساني ئه م ژماره يه:

خه ديجه جاويد
موحسين سوبحاني
ئه مير سيرا جه دين
ناسر فه تحي
شهر مين سالحي
بيژهن ره حماني

چيروڪي ميوان:

عومهر كه ريم به رزنجي
رهووف جي هاني

ئاماده كاران:

ئه مير سيرا جه دين
ناسر فه تحي

چيروڪه له

هفته نامه يه كي ئه ليكترونې تايبته به چيروكي كارگه ييه؛ نهه.

• نهه ژماره يه ي چيروڪه له پيشكه شه به پيغه مبهري تاشتي

• چيروكي كارگه يي

• چيروكي ميوان

• تاماده كاران:

نه مير سيرا جه دين

ناسر فه تحي

۲۲ ي پووشپه ر ۲۷۸

تاماده كردن و بلاو كردنه وه؛ لاپه ره ي هونره ي و نه ده بي راويزيسم

که دواى مردنى بوو به بالنده. خودا گوتى:
 هەر کام له ئیوه دهتوانن یهک کهس
 ههلبژیرن که ئهویش بتوانی ئهنگو
 ببینیت، بۆیه بى سى و دوو تووم ههلبژارد؛
 ورده ورده لى نزیك بوومهوه و له
 بهردهمیدا دانیشتم

- لهوه به دوا تا ئهه پرۆزهى له خهیاڵتدا بيم
 دهتوانی بمبینیت. شهوانه ههستم به بۆنى
 ئۆدکۆلونه که دهکرد و دههاتم.

لهو شهوه به دوا ژيانىكى نويم دهست
 پیکرد، ئیستا ناتوانم بۆ چرکهیه کیش
 لى جودا بيمهوه. گوتم: پيم خوشه
 خواوهندى مرۆقه له دار دراوهکان بيم؛
 دهيههوى پرۆزى لهم پرۆزانه پيم بناسينیت.
 دهلى خواوهنديش شهوانه بۆ لای
 خوشهويسته کهى دهفریت...

• شهرمين سالحي

پرووبه پرووى بيمهوه؛ درگام کردهوه، له سههر
 میزی بهرامبهردەرگاکه بوو، ویستم
 بگهڕیمهوه، به دهنگى گپى خنکینراو
 گوتى: مهترسه من له بهر تو لیرهم. به
 لهرزلهرز گوتم: له لهبهر من؟

- ئهرى ئهوه ههوت سالى رهبهقه من ديم و
 دهتبینم بهلام تو تا ئهمشه و نهتدهتوانی
 بمبینی.

- بهلام ئهوان تهرمه کهیان پى داینهوه و له
 پهناى هاوپیكانت له گورستانى گولان
 ناشتمان.

- منیش نه مگوت که زیندووم، من له
 دنیای مرۆقه بالداره له داردراوهکان
 گهراومهتهوه، ئیمه ههر پرۆژ سهردانى
 خوشهويستانمان دهکهین بهلام ئهوان ئیمه
 نابینن. ئیمشه و له لایهن خودای مرۆقه
 بالداره له داردراوهکان، بریارىک دهکران؛
 ئهوه یه کهم مرۆقى له داردراوى نیشتمان

© José António Fernandes Almeida

«بانگ ده که ی: خانمی؟»

سات دا له باوهش گری، به لام ناویستی له پیری دایکم و سهر ده که ویه ژوور. ده بی فیربی جاریتتر وه کوو ئیمه ی مرۆف هه لسه و که وت که ی، پیش گه وره تر نه که وی و دایکی خوشه و یسته که شت وه کوو دایکی خۆت له هه مبه ر بگری. به په له خۆم له ئامیزی دایکم په ها ده که م و دیمه شوینت و تاسانی دایکم نابینم له ئاکارم. رانا سی چوار پریسکه و لایلۆنی دهستی له سهر ئۆپینی چیشخانه که دادهنی و من له ژیر چاوه ده یری تۆخی خۆیدا ده گری. دایکم کورپه که ی رانا ده خاته ئامیزی و ده پرسى: "بو به ته نیا ن ئه ی هاوسه ره کانتان؟" رانا له چکه که ی ده کاته وه و ده یهاوینته سهر کانا په یه ک: "هاتوون. ماشینه کانیا ن پارک ده که ن " تۆ له به ر په نجه ری هول که ، پرووناکی کزی عه سرت پیدا لکاوه وه ستاوی. قژی رانا وه کو شه وی دیجوور ره شه و من چاوم لییه بیئارامی خه ریکه هه لت ده گری، بو لای ژوریکیتتر ری ده که وی و ده رگا که له په شت سه رت به هیمنی ده به ستی. رانا به تاییکی نیلیه وه روو به ژوره که ی تۆ وه ستاوه و کورپه که ی له داوینیه وه ئاویزانه و گروو ده گری. بیرم لای تویه، له تاریکاییدا ماییه وه و ناشزانم ئاخۆ ئیوهش که شه و دادیت چرا داده گری سینن؟ سه رده ری ده رگا به تاریکیه وه تماشا ی من ده کات. دایکم له گه ل هاوسه ری من و رانا ده ست لی ده اته وه که تازه ماشینه کانیا ن له پارگینگدا راگرتووه و هاتونه سهر. مال

لۆقه بلینده کانم له مافووره سووره کانی پلیکانه کانه وه هه لده خزی، رانا (رعنا) به هه ناسه توونديه وه زریکه ی بهرز ده بیته وه: " ده توانی تۆزی هیواش برۆبی خۆ ترا مادولت نه خوار دووه؟ " ته سبیحه شوپره کانی دایکم له پاگردی سه رتره وه ده بینم و ده لیم: "چاو ئه وهش دایکم" که لا ده که مه وه و تماشات ده که م نیگات ده لی: ئه وه تسبیحه. رانا دوو پلیکان دواترمه و دهستی کورپه که ی را ده کیشتی و ده نقیینی: "ئه وه هه مو پلیکانه واوه یلایه که سیک نییه بلی دایکه تا که ی تۆ واز ناهینی له و مال ه؟" ئه و مال ه، ئه و ریره وه پر پیچ و پلۆوچه نه یینی منه و که س ناتبینی ئه زیزم، نیگه ران مه به دواتر دهستم ده خزینمه نیو په نجه ت به چه یاریه وه ده لیم: "بیینه ئه وهش دایکم، خرو وردیله و سۆزاوی به لام توندوتیژ. پیده که نی، له وانیه به هۆی به رئاورد کردنی دایکه کانمان بیت له ناو میشتک، دایکیکی ترامادولی و دایکیکی مرۆف منیش وینایان ده که م. - پلیکانی سه رتر ته شق و ئاوادمانی جله کانی دایکم ده رکه ویت، هه ناسه ی رانا له دواوه م هه ست پیده که م و کورپه که ی داوینم ده گریت. دایکم ئیدی تاقت ناهینی و دوو هه نگاو دیتته خوار و باوهش ده گریته وه بۆم، سه یرت ده که م بالات به شی ئه وه ده کات من و دایکم له یه ک

- رانا بزیریتیت و بلیت: "ئاغای ترامادوول؟"

- دایکم و شوهکهی رانا و منالهکان بهو پهری بی بروایی و تورهبیهوه، پرسیاریکی سوور بزمار کهنه چاوم.

- خۆا بکات برسی نهییت. ئهوهیکه ئهلان تو برسی و بیتاقهت له نیو تاریکی چاوهریی منی شیتیم دهکات. دایکم ههست به بی ئۆقرهیییم دهبا و میپهرهبان تماشام دهکات. رانا له نیوانمان دانیشتوووه و بهغیرهوه دهلیت: "نابریتهوه ههمیشه ههر ... هاوسهرهکهم دوو ئهنگوستی به هیمایهکهوه بو شووی رانا بهرز دهکاتهوه. دایکم نیوان بژی دهکات و دهلیت: "خواردنهکانتان سارد نهییتتهوه با"

- من له ناکاو دهنگ بهرز دهکهمهوه ودهلیم: "بهسی کهههههه" ههموو سهریان بهرز دهییتتهوهوه به سهر سامیهوه سهیرم دهکهن. نافامن چ پهلهیهکه! لهو کهوچکهی له دهستما ماویهکه به خالی ماوتهوه، لهو چنگالهی له پهنایهک دوور کهوتوووه. لیوانیکی خالی بی دلوییک ئاو دهبم بو لیووم. نافامن، تو له تاریکی ئهو ژوووه تهنیا دانیشتوی. سفره، نان، چلی جهعهفهری پهنا دهوریهکه، ههموویان چاویان زهق کردوتهوه من. بلووتی برنجهکه ههل دهگرم، دهمهوی له چیشتخانه برینج بیتم بهلام بۆلای دیوهکهی تو دیم. کاتییک دهرگا دهکهمهوه دهبینم لهو تاریکیهدا، لهسهر میزی موتالا

له ناکاو پر بوو له قهرهبالغی و دهنگی ئهخبار و منالهکانی رانا. هاتنی ههمووی ئهوانه و تهنیایی تو لهو دیو منی ئازار دهدا. رانا به باوهشیک پالتوووه بۆ لای دیوی تو دیت. دلیم دادهخوری، بۆچی بیرم نهکردوتهوه تاییستا؟ ئاخو چۆن به رانام نهناساندوی؟ ئیستا بهو چاوه خریلانه رهشهی لهناو ژوری منالیمان تو بینی چی دهلیت؟ ههر زوو دهزانئ پیوهندی به منهوه ههیه. دهلیت: "ئهوهتا ترامادوول، دلنیابوم شتیک ههیه!" رادهکهم پیشی پیبگرم ونههیلم بیت که دهلیت: "تو برۆ یارمهتی دایکم به سفرهکه تهنیا دانهخات"

- چهند چرکه دواتر رانا دیتتهوه، باوهشی له پهنا تو خالی کردوووه و هیچیش نهییونیوی. بیگومان تاقهتت بهسهر چوووه و له تهنیای ئهو ژوووه تاریکه بیزار بووی. گریمان وایت، مهگهر خهتای منه؟ من له کوئ بزاتم تو له حهبیکهوه دیتته دهر و دهییتته راستی؟ دایکم سفرهکهی داخستوووه و منیش قاپ و دهووریهکان دهچنم، راناش سهوزیهکان دینیت لهسهر سفره دادهنیت. بۆنی چیشتی دایکم له گهل گهرمای شومینهدا سهما دهکات. ئارهزوو دهکهم بیتم و دهستت بگرم و بتناسیتم و بلیم: "ئاغای ترامادوول! هاوسهرهکهم. هاوسهرم! ئاغای ترامادوول. تهو کات راکهه خۆم له پشت تۆدا ههشار دهه. نا، ناکریت ئهوه بلیم و تهسهورکهه هاسهرهکهه دهستی پیشخات و بلیت: "خۆشبختم"

نادهمهوه و دهرومه رپهوهکهوه و لهوئوه
 رادهکهمه سهربان. کاتیک سهرمای دهري
 قوت دهدهم دهتیینم که توش هاتووی.
 هه موو ترسهکان و دلشوره
 لهعنه تیکانیشم لهگه لمداهاتوون وه کوو
 میروو له گیانم سهردهکهون. پیکه نینیک
 دهچقیته قورگم، به دژواریه کی
 چاوهرینه کراوه پیده که نم. ریک وه کوو
 جزووری تو له ناوئه و تاریکیه، لهو سه رما
 و توفه ی عاسمانی مائی بام. چهند
 ههنگاو له لیوی سهربان نزیک
 دهکه ومه وه، ده مهوی لیره وه هه موشتیک
 فریده مه خوار، هه موشتیک. بانگم
 ده که ی: خانمی؟

• خه دیجه جاوید

دانیشتووی و کتیبیک وه رهق لیده دهی.
 ده بی ئیوه باش له تاریکی راهاتبن، له
 پشت سه رمه وه دهنگی قاقایه ک به
 تیزمالکیکی نووره وه ده خوشیته
 ژووره که وه و تو وه ناگا دینیت، توش
 به هه مان شیوه پیده که نی. کوری رانا به
 لومه وه بانگ ده کات: "توی پوری چنده بی
 میشکی، چیشته خانه خو له و به رنیه."
 گیژی زه رده خه نه که ت دگه ریمه وه و
 ده رگاش له دوای خو م نابستم، ده هیلم
 وشه کان، که وچه که کان و بونی چیشته کان
 و تاریکی له هه ناسه کانمه وه هه لخن و
 بمخنکینن و هه ریستایه خه فه بم. دایکم
 راده کاته لام و ده پرسی: "چی روویداوه؟ تو
 بو نانت نه خوارد؟" وه ره ئیره دانیشه کچم،
 هه همیشه پیتم کوتووه ئه ونده حه ب مه خو،
 دواتر له رانا مور ده بیته وه. دهنگی
 هاوسه ره که م بهرز ئه پزیتته گویم وه لام

© Denis Phominov

«بنیشت بژاردن»

له دوو پاکهت بنیشته که ی ته نیا چهند دانه ی مابوو، ئەوانه شی فرۆشت و ورده ورده بو لای ماله وه بهرپکهوت. له ته نیشت دوکانه کانه وه که تیده په پری، گه یشته که باب فرۆشیه که؛ تیر تیر بوئی کردوو و دیسا بهرپکهوت. له ناکاو له ناو ته له قیزیونی یه کییک له دوکانه کان وینه ی خوی ده بنی. پیدا چوونه وه ی یه کییک له پرۆگرامه کانی مانگیک پیش ئیستایه؛ کاتییک کاندیده کان چهند رۆژ بهر له هه لئبژاردن سهر دانی خه لکی بازاریان ده کرد، دروشمی یه کییک له و کاندیدانه نه هیشتنی کار کردنی منداله کان بوو له سهر جاده کان، کامیراه کی به دوووه بوو و ده گه یشته ههر کام له منداله کان بنیشته کی لی ده کپی و دوو سی پر سیاری قوپی لی ده کرد و وینه یه کی له گه ل ده گرت. پرۆگرامه که بوو به ریکلام و ئەویش بهرپکهوت بو لای ماله وه.

• ئەمیر سیراجه دین

Stanislav Novak

«ئال و شەو»

سەمەرەم بۇ ھاتە پېشى. بېھىننە پېش چاۋى خۇتان: ھەشت رۇژ بوو ھېچ شتىكىم نەخواردبوو، تەنيا لە سى رۇژى يەكەمى ئەو ھەشت رۇژەدا بېرىكم ئاۋ خواربوو ھەو، لەو ھەشت رۇژەدا شەو و رۇژ خەوتبووم؛ تەنيا چەن جارىك بۇ مىزگردن و ئاۋ خواردنەو ھەستابووم.

شەوى رۇژى ھەشەتەم، لە كاتىك دا كە لەنيوان خەو و بەخەبەرى دابووم. دووكەس ھاتنە ژوورەكەم و دواى ئەو ھى بېرىك پېكەو ۋرتەورتىان كەرد، ھاتنە سەر سەرم و دەستىان كەرد بە پشكىنەم، دەتگوت پشكىنەنى پزىشكىم بۇ دەكەن. ھەرچىم كەرد نەمتوانى چاۋم ھەلەينەم، زمانىشەم لەترسان لەزارمدا شكابوو. بەلام گويم و ھەستەكانى دىكەم نەك ھەر بە بەدرووستىيى كاريان دەكەرد، بەلكوو چەند قات بەھىزترىش ببوون. يەكيان بە زمانىكى نامۇ پرسىياري لى دەكەردم و ئەوى دىكەشيان بەزمانى دايكىم پرسىيارەكانى بۇ ۋەردەگىرام. سەپرەكەى لەو ھەدا بوو، گويم لە ھېچ دەنگىكى زىندوو نەدەبوو، بەلكوو ھەموو ئەو پرسىيار و قسانە لە زەينم دا پروويان دەدا. منىش ھەر لە زەينى خۇم دا ۋەلامم دەدانەو. لىيان پرسىيم: "تۆش پىت واىە ئىمە جىي مەترسىن؟" نازانم بۇ ھەر لەخۇراۋە گوتم: "بەلى!" كەسە زمان نامۇكە گوتى: "بۇ ئاگادارىت تۆ دواى دواز دە سالى دىكە پەنا بۇ ئىمە دىنى و داوامان لى دەكەى لە مەترسىيى بىپارىزىن." منىش گوتم: "بۇ ئىو

دواى ئەو ھى دادگاي حكومەتى شەو ھەكان، بېرواي بە بەلگە و قسەكانم نەھىنا، بۇ مافى مانەو ھەم لە بۇشايدا. پىيان گوتم: "بە تاوانى ئەو ھى درۆت لەگەل كەردووين، بەر لەو ھى بتخەينە قەفەسى ئالەكانەو ھە و لىگەپىن بتخۇن، دواقسەت چىيە؟" منىش گوتم: "دوا قسەم ئەو ھى، بەبى ئەو ھى بلېن بەسىكە، گوى بۇ ھىندىك لەقاۋدان و قەسەى نويم پراگرن!" - دەس پى بەكە!

- ئەو قسانەى كە ئىستا دەمەھوئى بىكەم، تا ئىستا لەترسان لەلای كەسم باس نەكەردوون. تەنانەت لە دلى خۇشمدە. ئىستا كە بېرپارە بمخەنە نىو قەفەسى ئالەكانتەنەو، مادەم گيانم ھېچ نرخیكى نەماو، باسى دەكەم: "كاتىك لە زانكوى زەنجان لەسەر رىكخستىنى خۇپىشاندانىك دەريان كەردم، بەھوى كىشەى ماددەو ھە نەمتوانى بلىتى پاس بېكەم تا لە زەنجانەو بەگەپىمەو بۇكان بۇ مالى. ھەفتەيەك دواى دەركرانم خۇپىندكارەكان ھەموويان بۇ پشوى نىو ھەسالى خۇپىندن گەرانەو ھە شار و مالىكانى خۇيان و، من بەتەنيا لە خەوتنگەى زانكۇ مامەو، بەختەم ھەبو بەپىو ھەرانى خەوتنگەكەمان نەياندەزانى دەركراوم. لەو ماو ھەدا كە بە ناياسايى لە خەوتنگە دەمامەو ھە رووداۋىكى سەير و

بێ. ئەوان مندال دزن و ئیمەش
 دژە مندال دزینین، ئەگەر تا ئیستا ئیوهی
 مرقوف ئاوا زور بوون، بەهۆی ئیمە گەلی
 ئالەوه بووه، ئیمە نەماندە هیشت شهوه کان
 بتان دزن، بۆیه ئیوه قهرزدارى ئیمەن.
 ههروهها دهیگوت: "ئەو نەخوشانەى له
 بۆشایی چارهسەر نابن، مندالی مرقوفیان بۆ
 دەدزن و نەخوشییەکانیان دەگوازنهوه بۆ
 مندالە مرقوفەکان و تا دەرمانیک بۆ
 چارهسەری نەخوشەکانیان دەدۆزنهوه،
 مندالی مرقوفەکه دهکەن بە مشکی
 تاقیگەیی. تەنانەت ئەو گەورانەى
 پەناشیان بۆ دەبن" تا شهوهکه هاتهوه، یهک
 دنیا زانیاریی سەمهههه پیدام و، گوتی:
 "هیوادارم رۆژیک ههموویان لهقاو بدهی!"

- قسه کانت تهواو بوو؟

- به ئی!

- به تاوانی ئەوهی دیسان درۆت لهگهڵ
 کردین و ویستت فریومان بدهیهوه، بهر
 لهوهی بتخهینه قهفەسى ئالەکانهوه،
 دواقسەت چیه؟

- دوا قسه م ئەوهیه، بهبێ ئەوهی قسه م پێ
 بپرن، گوی بۆ هیندیک قسه و زانیاریی
 نویم رابگرن!

- دەس پێ بکه! بهلام ئەمجارهیان
 چیرۆکیک بگێرەوه باوهپت پێ بکهین!

کین؟ ئیستا چیتان له من دهوی؟" گوتیان:
 "ئیمە لیکۆله رانی گەلی شهوهین، له
 بۆشاییهوه هاتووین!" پێیان گوتم: "وادیاره
 ئەو کارهى تۆ له ماوهى ئەو ههشت رۆژهدا
 لهگهڵ خۆت کردووته، تۆی له مرقوفبوون
 شۆردووتهوا. کاتیک کامیرا
 تاییهته کانمان راپورتی ئەوهیان پیداین که
 لهسەر زهوی بوونهوه ریکی بۆشایی لێیه،
 خیرا خۆمان گهیا نده تۆ، بۆ ئەوهی بزاین
 تۆ چی؟! زۆریان پرسیار لێ کردم، دواى
 نزیک سێ سعات پرسیار و وهلام،
 پرسیار که ره زمان نامۆکه گوتی: "دهچمه
 دهرى پێوه ندییهک به سەنتەرى
 بۆشاییهوه دهکەم و دیمهوه!" لهو ماوهیهدا
 تا پرسیار که رهکه هاتهوه، وهرگێرکه
 کۆمه لیک قسهى پچر پچر و به پهلهى بۆ
 کردم، کهوا من ههه تهقه م لهسەر دههات.
 گوتی: "من شهوه نیم، به رهچه لهک ئالم.
 دواى ئەوهى گهلی ئال و شهوه پیکهوه
 به شهه ر دین و شهوه کان شهه که ده به نهوه،
 ئالەکان به دیل دهگیرین و لهقه فهسیان
 دهخەن؛ له زیندان شهوهیهک زگی دایکم
 به من پر دهکات و، شهوهیهکی دیکه
 مندالە مردوو ههکهى خۆی - که هاوکات
 لهگهڵ من له دایک ببوو - دهدا به دایکم و
 من ده دزی بۆخۆی" وهرگێرکه دهیگوت:
 "دهبێ ئیوهى مرقوف یارمهتێ ئیمەى گهلی
 ئال بدهن تا له دهست شهوهکان رزگارمان

- چیرۆکی چی؟ هه مووی راستی بوو! به ههر حال، ئه و قسانه ش که ئیستا ده مه هوی بیانکه م تا ئیستا له لای که سم باس نه کردوون، ته نانه ت له دلی خوشمدا...

• ناسر فه تھی

📷 JNV

«زهین کویر»

دووچه رخی مندا له کهم جار له گهڵ جار چوو که تر ده بوه وه و، به خۆم ده گوت: «تیمه چیمان له ئەوان گهڵ که متره؟»

• ناسر فهتحي

George(Geo) Bakster

«کوردایز ٦٦٦»

"یووڤۆکان" هه‌رچیمان خویندی و وینا کردی، له چرکه یكدا بیته راستی!

دوو حه‌فته له كۆنترۆل كردنی زه‌وی له‌لایه‌ن بوونه‌وه‌ره ئاسمانیه‌كان ده‌گه‌زێ و تا ئیستا دوو په‌یامیان بلاو‌کردوه‌. یه‌كه‌میان: ئیمه له هه‌ساره‌ی "کوردایز ٦٦٦" هه‌ هاتووین و مه‌به‌ستمانه بو‌ماوه‌ی دوو سه‌ده له‌سه‌ر هه‌ساره‌ی ئیوه ده‌ست به‌ لیکۆلینه‌وه بکه‌ین. له‌م ماوه‌یه‌دا هیوادارین هیچ پیکدادان و توندو تیژه‌یه‌ک له‌ نیوانماندا روونه‌دات!

دووهم په‌یامیان که زۆر سه‌یره ئه‌وه‌یه؛ به‌پێ لیکۆلینه‌وه‌ی ئه‌م یه‌ک حه‌فته‌یه‌مان بو‌مان ده‌رکه‌وتوه‌ که ئیمه پێویستمان به‌ هاوکاری کۆمه‌له‌ مرۆڤیکه بو‌ به‌رپه‌وه‌به‌ردنی ئه‌م هه‌ساره‌یه، کۆمه‌له‌ مرۆڤیک که سه‌ر به‌ یه‌ک نه‌ته‌وه‌ بن. له‌به‌ر دوو هۆکار ئیمه کورده‌کانمان هه‌لبژاردوه‌، یه‌که‌میان به‌ هۆی وێچوونی ناوی هه‌ساره‌ی ئیمه و ناوی نه‌ته‌وه‌ی کورد و ناوی وڵاته‌که‌یان. ئه‌م بابته‌ بو‌ ئیمه جیگای سه‌رنج و پرسیاره. هه‌ندی‌ک له‌ پسه‌وره‌کانمان پێیان وایه کورده‌کان به‌ ئه‌سل هی ئه‌م هه‌ساره‌یه نین و ته‌نانه‌ت ده‌کرێ له‌ دێر زه‌ماندا له‌گه‌ڵ باوکانی ئیمه‌دا په‌یوه‌ندی و دۆستایه‌تیان هه‌بووبی! دووهم هۆکار وێچوونی میژوو‌مانه؛ چونکه ئیمه‌ش چه‌ند سه‌ده‌یه‌ک ده‌بوو له‌ ژێر ده‌ستی کۆمه‌لیک بوونه‌وه‌ری داگیرکاردا بووین، که دیار

باپه‌رم چیرۆک‌بێژیکێ باش و پیاویکی خه‌یال‌بافه، هه‌موو ئیواران بو‌مان باسی بوونه‌وه‌ره‌ی عه‌جایب ده‌کات و چیرۆکی سه‌یر سه‌یرمان بو‌ ده‌گه‌رێته‌وه. زۆربه‌ی قسه‌کانی به‌ فال‌چیه‌کان ده‌چی؛ هه‌میشه له‌سه‌ر داها‌توو و ئاینده ئه‌دوویت و، وه‌ک بلیی له‌ شتی‌ک به‌خه‌به‌ره که ئیمه لێی بی‌ ئاگاین. یه‌کێ له‌ قسه هه‌ره باوه‌کانی، کاتی ده‌بیته باسی کورد و ده‌وله‌تی کوردی ئه‌وه‌یه: "رۆژیک کورد ده‌بیته زل هێزترین هێزی جیهان و، ته‌واوی دنیا به‌رپه‌وه‌بات!".

جه‌نگی جیهانی سه‌هه‌م دوو سالی‌که ده‌ستی پیکردوه‌ و دوینی به‌ هه‌والی‌کی سه‌رسو‌رپه‌نه‌ر شه‌په‌که وه‌ستاوه و ته‌واوی جیهان له‌ شو‌کی‌کی گه‌وره‌دایه. ته‌له‌فیزیۆنه‌کان باسی هێرشیکێ ئاسمانی گه‌وره ده‌که‌ن له‌لایه‌ن بوونه‌وه‌ره ئاسمانیه‌کان یا ئه‌وانگه‌له‌کانه‌وه! به‌پێ قسه‌ی خه‌لک؛ کۆمه‌لیک بوونه‌وه‌ری هاوشیوه‌ی مرۆف، له‌ رۆژی رووناکدا له‌ پیش چاوی خه‌لکه‌که له‌ فرۆکه پیشکه‌وتوه‌کانیان هاتوونه‌ته‌ خواره‌وه و به‌ خیراییه‌کی زۆر ته‌واوی سیسته‌مه ئه‌لیکترۆنیه‌کانی جیهانیان له‌کار خستوه‌. بالایان کورته و سه‌ریان گه‌وره‌یه؛ وه‌ک ئه‌وه‌ی تا ئیستا له‌سه‌ر

ئەمسال سیهه مین ساله له سهه له سهه کۆچی
 باپیره مان ده گزه ری و ئەمرۆ که ئەلبوومی
 وینه کانم هه لده دایه وه، بیری قسه کانی
 باپیره که وتم؛ له دلما ده مگوت: ته ی
 کاش ئەو کاته که باپیره زیندوو بوو
 زیادتر وه قسه مان هینابا، دلنیام قسه ی
 زیادتری بو ده کردین له سهه دا هاتوو و
 ئەمرۆ که مان...".

• ئەمیر سیرا جه دین

نه بوو هی کام هه ساره ن و سهه به کام
 گالی کسین!. ئەوان له درێژه ی ئەم چهند
 سه ده یه دا ته واوی سامانه سروشتیه کانی
 ئیمه یان دزی و به تالان برد. به پی
 لی کۆلینه وه کانمان کورده کانی له سهه
 ئەم هه ساره یه چهن دین سه ده یه خاکه که یان
 داگیرکراوه و تا ئیستاش نه یان توانیوه
 ولاتیکی سه ره خۆیان هه بی!. هه ر بۆیه ش
 له ئیستاوه تا کاتی چوونمان کۆنترۆلی
 ته واوی زهوی ده سپیرین به ده وله تی
 کوردی!.

© Burkhard Schlee

«شای ماران»

له خه لوهت شای ماران دا، چۆن
رأبوار دووه؟!

شای ماران گوتی؛ كه چوویه وه بۆ دنیا،
نهینیه كانی دنیا مه دركینه! له نیو هیچ
ئاویكیش مه لی مه كه؛ ده نا پیستی له شت
وه ك پیستی مار توێژ فری ده دا؛ له
خودایی ده كه وی!

شای ماران
له بهر چاوم بوو؛
به لام له بیر و
زه ینم دا، جیی
نه ده بۆوه!

شای ماران
گوتی؛ ته واوی
ئه و روحانته له
كونیكه وه

له دایك بوون؛ دواي چهن میلیارد
سالیكیش هه ر له و كونه دا كۆتاییان پی
دی! به مه رگ، روحی به شهر نامری؛
به لكوو له جه سته یه كه وه بۆ جه سته یه كی
دی سه فه ر ده كا.

من له چالی بیژن دا، ئه وینی مه نیژهم
له بیر چۆوه؛ شای ماران ده رسی دادام!

• بیژن په حمانی

له ماوه ی ئه و نو ساله ی خودایه تیم کرد؛
پی م به قار بوو؛ ته نانه ت بۆ جاریکیش
عه بده كانم ماچ كه م!

خۆم رپوت کرده وه؛ مه لی بکه م. زاتی

ئه وه م نه بوو؛ خۆم
به ئاوه كه دادم.
كاوه گوتی؛
به دبخت! مه لی
نه كه ی؛ مه مکی
دایكت
ده سووتی!

هیچ کامیان
نه یانده زانی؛
ئه من خودام.

ئیوارانه زوو ده چوومه وه. ده ترسام خه لک
بمناسنه وه؛ دایمه وده ره هم پیموابوو ئه وه
پیشاو برکم ده دنه وه. ئه خه له چاو منه وه
هه موویان له یه ک ده چوون؛ هیچ
جیاوازییه کیان نه بوو. هه موویان ده تگوت
سیویکنوو هه زاران له ت کراون! په نگه
هه ر سیوه که ی حه وا بن. ته نیا بوونه وه ری
تاقانه و جیاوازی سه ر گۆی زه وی منم.
به لام كه س نازانی! نازانن؛ من، زانستی
ده رمانی گوله به یبوون و به رۆنه و
گۆزه رووم له کویه هیناوه؟! نازانن؛ من،

«زیسان»

ئاندا به هۆی کهم تهمنییهوه له هۆش
خۆی دهچۆ و ئهو کاتهی به ئاگا دیتتهوه
خه بهری دهدهنێ منداله کهی له کیس چووه.
واتا ههر له ئه ساسدا شتییک به ناوی
مندال له کاردا نه بووه و ئهو پووچه له ژان
گرتوویهتی. رووداوه که هیند جیی گومان
دهبێ ماوهیهک له مائی قهیخا ههرا
دهنیتتهوه.

نیان له ناو قیژه و په له قازهی بیوچان خۆی
له نیوان ههوه کانیدا ده بینیتتهوه. وهک سێ
کوچکه یه کی به دووم چوارده وریان گرتبوو.
جار جارێ سهری بۆ پیشه وه بهرز ده کردهوه
و دایانه کهی ده بینێ. تا ده پۆی ژان پتر
ده یگرت. دهسته کانی موحهکم له
نهوگه کهی ژیری بهند کردبوو. قیژهی له
هه موو شاخه که دا دهنگی ده دایه وه. هینده
قیژاندبووی که ئیدی نای هاواریشی
تیانه مابوو. لهو ساته وه ختانه بوو مرۆف
که ده گاته لووتکه یه کسه ر داده گه ریتته وه
بۆ سه ره تایی خۆی. وهک کاتژمیرییک
دهنده کانی بترازین و له سه ر دوا زده
به ریته وه. وهک ئهو ساته ی جغزی ژیان
له خولییکدا ده گه ییتته وه هه مان جیگی
سه ره له دانی. دهسته کانی شل بوون. چاوه
ئه بله قه کانی به ده ورو به ردا گێرا. گوئی
کپ و لیدانی دلێ هیور بووه وه. چیدی
هیچ دهنگییک بهر گوئی نه ده که وت. له ناو
هالاوی سیا چادره که و له بهر رووناکی
کزی قوتیلکه که دا دیمه نی که سیکی
تازه ی بینێ. نه یزانی خه ونه یان راستی؟
تایا وه همی ئهو ژانه یه یان ههر به جیددی

سال سه ره تایی بوو. خیل گوواستبوویانه وه
بۆ زۆزان. تییکرای پیاوه کان به
قه یخایشه وه گه رابوونه وه بۆ گوند تا
دوانه بگوازنه وه. لهو کویتانه را ههر
بنه ماله یه ک به ره شماله کانیان مه ر و
مالاتیان خستبووه به یین. شه وه زهنگ چون
پیاوی رژد به شی چاوییک رووناکی بۆ
دنیا نه هیشتبووه. شاخ وهک گوئی بۆ
نه یینییه کی خیل راخستبێ کپ بوو. ته نیا
دهنگییک سه رنجی راده کیشا ژاوه و
قیژه ی ژنی چواره می قه یخا بوو له بهر ژان
که له ناو ئهو سیا چادره دا و له چیا که دا
دهنگی ده دایه وه. لهو سیا چادره کانیترا
فزوولی خه وی له چاوی خه لک ره واندبوو.
قیژه ی نیان کچه سی زده ساله هه تیوه که ی
ئه له ی گاوان گه یشتبووه لووتکه. سێ ژنی
پیر و میان سال به ده وریدا و دایانه یه ک
له ناو لنگیدا چاوه روانیان ده کرد تا یه کهم
زیره ی مندالییک قه یخا بکا به باوک.
به پیچه وانه ی ئهو ژنه کانی دیکه ی قه یخا
که ههر زگیان نه کردبوو، ئه مه دووه م
زگی نیان بوو، که ئه وان به رقه وه
چاوه پروانی بوون. جاری پیشوو دوو سال
له وه پیش لهو ده مه یدا پیاوه کانی گوند
هه موویان بۆ خوشکردنی خوینییک
چووبوون ژان گرتبووی. لهو کاته دا ههر
سێ هه وه که ی که ئیستا به ده وریدان،
بۆخویان ده سته کار ببوون. که چی لهو

بهو چاوه دهريۆقيوانه قهيريک به چاوه زراوچووهرکانی نياندا پام. تهنيا شتيک که له ههر دوو کياندا وهک يهک دهچوو نيگای ئالۆز و نيگهرانيان بوو. سهر و فهسالی تووکنی له گوئی نيان نزیک کردهوه. شتهکه لهوه رووتر بوو ئیدی تينهگات. ههناسهيان تيکه ل ببوو. به دهنگيکی گر و پر له سۆز چرپاندى به گویدا:

-دنيای ئيمه ی ئال که ی وهکوو ئه و دنيا پيسه ی ئيوه يه نيان؟ که ی؟ تو خوشبهختی که ئیستا کورپکت له دنيا ی ئالهکاندا ههيه. گهر من نهبوومايه ئیستا مردبوو. گهر من نهبوومايه کوشتبوويان! دلنيا نيم ئه مهيان بهرم يان نا. بهراستی دلنيا نيم.

قسهکانی دوو دلييهکی تهلخی دايه نيان. حالهتيک دهژيا له نيوان ئازار و ترس و بهدگومانی و دوودلی. بهلام نهدهبوو بيپريار بيت. ههر لهو کاتهوه ژان پتر گرتی. به هه موو هيژی خويهوه چهند هاواریکي لهسهر يهک کرد، به جوړیک که به هه موو چياکهدا گهرا و گهرايهوه بو گوئی خوی. دوا قيژه ی هاوکات بوو له گه ل زريکه ی مندالییک. ئیدی دايانه که مندالیکی ليقاوی له باوهش گرت و بو ساتیک لاواندی. يهک له هه وهکانی نيان ههستا و ويستی له باوهشی بگری و بيپاته دهروهوه. ئه و دوانی ديش تۆزیک بزووتن. له پردا نيان به زهحمهت و به هه موو هيژی خويهوه ههستا و منداله که ی له باوهش

کهسيکيتره لهو ی ده رکهوتوو. دهعبايهکی که له گه تی رهشتاله ی تووکن بوو به شان و پيليکی قه به وه. وهک ئه وه ی تهنيا نيان بيپينی بی مهيو به ناو خيمه کهدا هاتووچووی ده کرد. دهتگوت ئه ویش چاوه پي ئه و مندالهيه. به ئاکاريدا هه راسان ده رده کهوت. نيان که ئیستا تاي ليها تبوو ئيجگاری داگيرا. زمانی نه دههاته گو. هه موو حازرانی خيمه که ی ده بينی. دهيزانی کهس له بوونی ئه و دهعبايه ئاگادار نييه. بهلام نه شیده توانی شتيک بليت و کاریک بکات.

ئیستا دهعبا که ئهيزانی نيان له بوونی ئاگاداره. سه راسيمه هاتووچوی ده کرد. نيان تهواو زهندهقی چوو بوو. رهنگه ههستی به وه کرد بی شه وه گرتوويه تی. هه موو شتيک تهماوی دههاته پيشچاوی. هات تکای تيا بکات نهيتوانی. ويستی ههستی و ليی بپارپته وه دهست و لاقی له قهولی نه کرد. تهنيا سهر و چاوی دهجولا و به وهش جووله ی هه وهکان و ماما که ی خوی ده دیت. چهندين جار به هه موو توانايه وه ويستی هاوار بکات. تهواوی هيژی خوی کو کردهوه، به هه موو بوون و توانايه وه ويستی بقيريني و خوی له و حالهته دهروونييه رزگار بکات. بهلام بيسوود بوو. له پر دهعبا تووکن و چاوزهق و رهشتاله که ی له پيشدهمی خوی دیت. ئيجگار ترسا. هيند ليی نزیک بووه وه ههستی به تريه ی دل و ههناسه ی نه کرد.

قهیخا و وهک له و ئانه دا به تایبته، قسه ی
بایه خی هه بیته به تکایه که وه پروو به
قهیخا گوته:

-با ناوی لیبنین ئاله!

• موحسین سوبحانی

گرت. ههر له و کاته دا ورینگه ی چند
پیاویک له دهره وه حیکایه تی له
گه رانه وه ی قه یخا ده کرد. قه یخا به خوی
و سمیله زله ماش و برینجیه که یه وه خیرا
هات و له بهرده م نیان به چوکدا دانیشه.
نیان به چهند فرمیسیکیک له سه ر
پروخساری که تیکه له یه ک له ئازار و ترس
و خوشی بوون مندا له که ی دایه دهستی

Reiner Piesker

ئاۋا ھەلەيە:

گوتم:

- جوان سەرنج بدەن! (واتە ھەم دوو نووقتەي سەريەك و، ھەم بۆر، پىكەو ھەلەيە)

ئاۋا درووستە:

گوتم: "جوان سرنج بدەن!"

ھەر ھەتەقەلەكانىش لە سەرەتاي ديالۆگەكان جىباكەنەو.

-ئاۋا نا!

- ئاۋا!

-- ئاۋاش ھەلەيە، دوو تەقەل (-) بۆ سەرەتاي ديالۆك درووست نىيە. دەبى يەك تەقەل بى (-).

۸ - لەزمانى كوردیدا دوو بزوين بەدواي يەكدا ھەلەيە. بۆ نمونە ئەم وشانە ھەلەن: كۆپرا، كۆوا، كۆي، كۆيم... ئاۋا درووستن: [كۆپرا، كوا، كۆي، كۆيم...]

۹ - ئاھىش ئاۋا دەنوسرى: ئاھ، نەك ئاۋا: اه [لە زمانى كوردیدا "تا" ئاۋا نانوسرى: "ا". ئەو ھەش "ە" ئەيە، نەك ھى. ھى ئاۋا دەنوسرى "ھ"]

۱۰ - ئەم (;) نوقتە كۆمايە (خالبورە) بۆ تەختەكلىلى ئىنگلىسىيە، نەك كوردى، زۆركەس رەچاۋى ناكات، لەكاتىكدا ئەم خالبەندىيانە زۆر گرنگن و دەبى زۆر گرنگيان بى بدەن.
- ئەم بۆر و خالبورانە ھەلەن: ؛ ،
- ئەمانە درووستن: ؛ ،

۱۱ - تەكايە ھىماي سەرسوورمان و پرسىيار و نوقتەكانىش (خالەكانىش) بە سەرەتاي رستە نويەكانتەنەو مەنوسىنن. بۆ نمونە:

- من رۆيشم. تۆ ھاتى (ئەو ھەلەيە)

- من رۆيشتم. تۆ ھاتى (ئەو ھەلەيە)

- من برۆم؟ تۆ لىرەبى؟! (ئەو ھەلەيە)

- من برۆم؟! تۆ لىرەب؟! (ئەمە درووستە)

۱۲ - ئەم خالانە و كۆمەلنىك خالى دىكە، كە ئەگەر تەنيا سەعاتىك كاتيان بۆ تەرخان بکەن و لە ئىنترنىتدا سىرچ بکەن، زۆر ھەلەيە نووسىن و رېزىمان و رېنووستان چارەسەر دەبى.

تېيىنى: ئەو كەسەي ئەم تايبەتمەندىيە گشتىيانە رەچاۋ نەكات، لە چىرۆكەلەدا چىرۆكى بۆ بلاۋ ناكىتەو. ئەو خالانەش وا باس کران "سەلىقەيى و مەندەروردى" نىن بەلکۆو ياساى گشتىن و ھەك چۆن بۆ لىخورى ماشىن دەبى ياساكانى لىخورىن بزىنن و رەچاۋيان بکەين، بۆ نووسىنىش دەبى ئەو ياسايانە بناسىن و، بۆ ئاسان خويندەنەو ھەي دەق (لىخورىنى دەق) لەلایەن خويندەرەو دەبى رەچاۋيان بکەين. بەو ھىوايەي نووسەرانى كوردىش ھەك ولاتان گرنگىي زياتر بە روالەت و پرستىژى كارەكانى خۆيان بدەن!

چیرۆکه

«چاره نووس»

باوكم وتى "يا هى ئەوى، يا هى ئاو"
من مه له م نه ئەزانى.

«حوكمى دل»

ژنه كه م تۆرابوو. مناله كه م كتيبي "شهر و ئاشتى" ي كردبوو به دوو به شه وه و هينايه بهر
دهستم.

- بابە! يه كيان هه لڤژيره، هه رچه نده دلنيام تۆ ئاشتيخواز نيت!

«ئاوات»

ميرده كه م جوانه، جوانييه كه ي هى منه. ميرده كه م دهوله مه نده، دهوله مه ندييه كه يشى هى من
ئه بوو ته گهر ئالزايمرى ببوايه!

• ره ووف جيهانى

«دواين نامه‌ی جه‌نرال»

نه‌ده‌برد، به‌ده‌م کروزانه‌وه‌وه ده‌یگوت:-
توخوا فریادی تاقانه‌م بۆکوی ده‌به‌ن توخوا
فریادم لێ مه‌سینن، قورئانه‌که‌ی ده‌ستی
به‌رز ده‌کرده‌وه‌وه ده‌یگوت:-ئه‌گه‌ر فریادم
لێ بسینن...هه‌مووتان به‌ر نه‌فره‌تی خودا
ده‌که‌ون، هه‌مووتان له‌ناوده‌چن، له‌گه‌ڵ
وتنی ئه‌م قسانه‌دا فرمیسک به‌سه‌ر
روخساریدا شۆلا وگه‌ی به‌ست، چاوه‌کانی
سوور بوونه‌وه‌وه له‌هۆش چوو.

تا ده‌مه‌و ئیواره‌یه‌کی دره‌نگ، جگه‌ له
ورته‌ورت هه‌یچ که‌سیک له‌باره‌ی
چاره‌نووسی فریادی کۆتربازه‌وه هه‌یچی
نه‌ده‌زانی، دایکی فریادیش به‌هه‌رکه‌سیک
بگه‌یشتایه‌ پێی ده‌وت گه‌ربیتوو کوره‌که‌م
شتیکی به‌سه‌ربیت، هه‌مووتان ده‌که‌ونه
به‌رنه‌فره‌تی خودا، هه‌موان گالته‌یان
به‌هۆره‌ قسانه‌ ده‌هات: ئیواره‌یه‌کی
دره‌نگ که‌ په‌رده‌ی تاریکی شه‌و به‌سه‌ر
سرووشتا دادرابۆوه، له‌ دۆله‌که‌ی خوار
ئاواییه‌وه ده‌نگی چهند ده‌ستپێژیک
بیسترا، هاواریک له‌ مالی فریادی
کۆتربازه‌وه به‌رزبۆوه، خه‌لکیکی زۆر ژژانه
سه‌ریان، پیره‌ژنه‌ی دایکی فریاد،
به‌ده‌نگیکه‌ نووساوه‌وه ده‌یگوت:-تکایه
له‌په‌نا جه‌نازه‌ی فریادی کورمدا بمینژن،
ئه‌ی هۆزی نه‌فره‌ت لێکراو.

له‌دوای ئه‌م قسانه‌ گیانی له‌ جه‌سته
ماندوو شه‌که‌ته‌که‌ی جیابۆوه، وه‌لێ چاوه
سوور هه‌لگه‌پراوه‌کانی لێک نه‌ده‌نا، وه‌ک
چاوه‌روانی دیداری که‌سیک بیت،
هه‌ندیک که‌س پێیان وابوو ئیدی

به‌ر له‌ گه‌یشتنی نامه‌که‌ی جه‌نرال که
هه‌موان به‌تاسه‌وه چاوه‌روانیان ده‌کرد،
بێده‌نگی بالی به‌سه‌ر یاندا کیشابوو،
وه‌ک چاوه‌رپێی فریاد ره‌سیک بکه‌ن
هه‌موان چاویان برپیوووه ئه‌و ریگایه‌ی خوار
ئاویی له‌ ناوچای هه‌رکه‌سیکیان
رابمایتایه‌ هه‌ستت به‌ترس و
نیگه‌رانییه‌کی زۆر ده‌کرد، نیگه‌رانی
چاره‌نووس و ئاینده‌...

به‌رله‌ بلاوبوونه‌وه‌ی ئه‌و په‌تایه‌ که‌س
له‌بیری جه‌نرالدا نه‌بوو، وه‌لێ له‌گه‌ڵ
داکه‌وتن و بلاوبوونه‌وه‌ی ئه‌و په‌تایه‌دا،
ته‌واوی دانیشتوووان جه‌نرالیان به‌فریاد
ره‌سیک ده‌هاته‌ پێش چاو، ئه‌وپه‌تایه‌ی
خه‌ریک بوو قری ده‌خسته‌ خه‌لکه‌وه،
زۆربه‌ی دانیشتوووان، سه‌ره‌ه‌لدانی ئه‌و
په‌تایه‌یان ده‌گێپرایه‌وه بۆ رۆحیانه‌تی
فریادی کۆترباز، ئه‌و فریاده‌ی به‌رله‌وه‌ی
له‌لایه‌ن شۆرش گێره‌کانه‌وه گوله‌ باران
بکریت: هه‌موان به‌گومانه‌وه لێیان
ده‌روانی و به‌که‌سیکی نمه‌ک به‌حه‌رام و
ناپاک تیی ده‌گه‌یشتن، ئه‌ویش رقی له
خۆیو ته‌واوی خه‌لک ده‌بۆوه، وه‌لێ له
سپیده‌یه‌کی هاویندا، ده‌سته‌یه‌ک له
شۆرش گێره‌کان هه‌لیان کوتایه‌ سه‌ر مالی
فریادی کۆتربازو به‌زۆر له‌ژێر چنکی
دایکه‌ کزۆله‌ که‌یدا ده‌ریان هینا، ئه‌و ژنه‌ی
جگه‌ له‌ فریاد که‌سیکی تری شک

جهنازه كانيان ترس و دلّه خورپه ی له لای خه لکی ئاواپی زیاتر ده کرد، که مکهس هه بوو بویریت له نزیك ئه و جهنازانه وه گوزه ر بکات، ئه وانه یشی به ویدا گوزه ریان ده کرد دوو چاری په تایه کی کوشنده ده هاتن، خوین له دهم و لوت و گوپچکه یانه وه ده هاته دهره وه، ههر ئه و خوینه ی خوین ده بووه گیانداریکه درنده، گیانداریک له شیوه دا له مشک ده چوو وه لئ له قه باره دا هینده ی پشیله یه کی لئ ده هات، ئه و گیانداره ده که وته ویزه ی مردووه کان و هه موو گوشته که ی ده خواردوو ئیسکه که یشی ده کپرانده وه: ههر که سیك به ویدا گوزه ری بکر دایه ده بووه خواردنی ئه و گیاندارانه.

له گه ل گه یشتنی نامه که ی جهنه رالدا، ته وای خه لکی ئاواپی له ده وری یه ک کۆبونه وه له چاوه روانی ئه وه دابوون که سیك زه رفی نامه که هه لچرئ و نامه که بخوینیتته وه، ئه وان پیمان وابوو ئه و نامه یه ده توانیت ته وای کیشه که یان چاره سه رکات، که م کهس هه بوو بیری به لای ئه وه دا بچیت... به بۆچونی جهنه رال ژیان تاقیگه یه که وه له و تاقیگه یه دا ده بیت که سانیک بینه قوربانی له پیناو گه یشتن به ئامانجه کاندایه.

له سه ره تای نامه که یدا ئامۆژگاری ئه وه ی کردبووین، له پیناو ئامانجه پیروژه کاندایه ئاماده بین بیینه قوربانی، هه موان به گومانه وه ده یانروانییه ئه و بۆچوونه ی جهنه رال، ئه ویک له پیناو هیئانه دی

قسه کانی پیژنه که دینه دی، له گه ل کازیوه ی به یاندا چه ند که سیك رووه ئه و دۆله رویشتن که ئیواره دهنگی ته قه کانی لیوه هات، له بن ئه و دوو داره دا که له دۆله که دا بوو جهنازه که ی فریادی کۆتر باریان دۆزییه وه، سه رتاپای به خوین سوور بوو بوو، ته وای جهسته ی به گوله کون کون کرابوو، جهنازه که یان برده وه وه له گه ل جهنازه که ی دایکیدا کفنیان کردن و بریاریاندا ههر له و جیهه دا به خاکیان بسپیرن، ئه و جیهه ی فریادی کۆتر باری لئ گوله باران کرابوو، له دوا ی به خاک سپاردنی ئه وان بۆ شه وه که ی که سانیک باسیان له نوریک ده کرد که ته وای دۆله که ی روشن ده کرده وه، که سانیکه تریش باسیان له وه ده کرد که دوو تارمایی دین و ته قه له ده رگای مالان ده دن و دیار نامینن، ئه و که سانه ی ئه و تارماییه یان بینی بوو، گومانی ئه وه یان ده کرد، ئه وه رو حیانه تی فریادی کۆتر بازوو دایکی بیت، له دوا ی چه ند هه فته یه ک ئه و مه فره زه به ی فریادیان گوله باران کرد، له کاره ساتیکه نادیاردا له ناو چوون، هه ندیک کهس پیمان وابوو یه کیک له شوړش گیره کان ناپاکی کردووه وه له کاتی پاسه وانیتتی خویدا هه قاله کانی گوله باران کردووه وه دواتر خو ی ته سلیم به جهنه رال کردووه: که سانیکه دیکه یش له ناوچوونی ئه و مه فره زه به یان ده گپراهه وه بۆ نه فره تی خوودا و په سه ند کردنی نزاکانی پیره ژنه که له لایه ن خودا وه.

دیتته ده... به پرتاوو شپرزهی به رهو ماله وه
 هه لادیت، به بی ئه وهی ئاوریک بو دواوه
 بداته وه تا ده گاته بهر ده رگای ماله وه
 هه لادیت زور به شپرزهی ده که ویتته ده رگا
 لیدان: کاتیک ده رگاکهی لیده که نه وه
 ده بین له هوش خوی چوه، باوهشی
 پیاده کهن و له سه رجیگای خهوتنه کهی
 پالی ده خه، پاش چه ند ساتیک که هوشی
 به به ردا دیتته وه جگه له وهی له بهر خویه وه
 ده لیت: (خپوو بو... خپوو بو... خپوو بو)

هیچی دیکهی لینا بیستریت، توشی
 له زوو تایه کی قورس ده بیته، له رژی
 سیهه مدا گیان له ده ست ده دات، له دوا
 مردنی فاتی تا قانه چیتر شه وان کهس
 نه ده چوه سه رکانی، له وه ده ترسان ئه گه ر
 بچه سه رکانی خپوه که ده ستیان لی
 بوه شیئی؟! هه ربویه گومانی ئه وه یان ده کرد
 خپوی کانیه کان ده ستیان له و پوله
 تیکۆ شه ره وه شان دبیته!؟

زور کهس پیمان وابوو نامه کهی جه نه رال
 ئه و ترس و گومانانه ده ره وینیتته وه له و
 په تا کوشنده یه رزگاریان ده کات، وه لی
 له گه ل خویندنه وهی نامه که دا که شیکی
 ترسناکتر دلی هه موانی داگیر کرد، ئه و
 نامه یه ی ئاشکرای ده کرد هه موو ئه و
 روداوانه ی روویاندا تاقیکردنه وه یه کی
 چه که کۆکوژه کانه، جه نه رال ئاماژه ی به وه
 دابوو... که ده بیته له پینا و به ده ست
 هینانی هه ندیک شتدا قوربانی به زورشته
 بدهین، ئه و ئیمه ی وه ک مشکی
 تاقیگه کان ده بین، ئه وانه ی نامه که یان

خه ونه کانیدا مه مله که تیکی خاپور
 ده کردوو، چیتیکی زوری له کوشتنی
 دیله کان ده بین، گه لیک جار به رله
 کوشتیان ده ست و قاچی ده برینه وه و
 سه رمه ستانه ده پروانییه ئه و فواره
 خوینه ی له جهسته ی ئه تک کراوی
 قوربانییه کان دروست ده بوو، هه ندیک
 جاریش ده به یه ک به نزیی به گیانی
 دیله کانداه رشت و دواتر گری
 تیه رده دان... سه رشیتانه له دوا دیمه نی
 گیان سپاردنیان راده ماو ده یدایه قاقای
 پیکه نین.

که م کهس هه بوو له باره ی دلره قی و
 بیبه زهی جه نه راله وه چه ند چیرۆکیکی
 نه بیستبیته، زور له دایکان به ناوه ینانی
 جه نه رال منداله کانیان
 ده ترساند... ئه گه رچی له دلی هیچ
 که سیکدا خوشه ویست نه بوو، وه لی
 وینه کهی به سه ر دیواری زوریه ی ژوری
 ماله کانه وه هه لواسرابوو: له به شیکی
 نامه که یدا ئه وهی به درۆ ده خسته وه که
 که سیک له شورشگیره کان هه قاله کانی
 گوله باران کرد بیته و پاشان ته سلیم به و
 بو بیته وه، گومانی ئه وهی هه بوو له
 یه کی که له و کانیانه دا ئوایان خوار دبیته وه
 که ئاوه کهی ژه هراوی کراوه.

گه لیک کهس چیرۆکی مردنی داپیره ی
 فریادی کۆتربازیان بیستبوو، فاتی
 تا قانه ئه و پیره ژنه ی له نیوه شه ویکی
 دره نگدا کاتیک ده چیت بو کانی
 تارماییه کی سپی ده بینیت له کانیه که

بۆیه پیشیان دهوت کازمی وهنه وشه،
 ئهوکچهی خۆشی دهویست ناوی
 وهنه وشه بوو ئهوکچه بهژن زراف و قهه
 باریک و چاوشینه، ئهوکچه تا قانهیهی
 تهواوی جاحیلان به بینینی مهست و
 حهیران ده بوون، کازمی وهنه وشه له قرچه
 قرچی نیوه پۆیه کی هاویندا ده چیتته سهر
 ئهوکانه و له حهوزه کهی بهرده میدا مه له
 دهکات، له کاتی مه له کردندا ههست به
 تیپه پینی چهند تارماییه کی سپی دهکات
 به ته نیشته کانییه که دا، چهند ساتیک
 دوای ئه وه ترسیکی زۆر ناخی داگیر
 دهکات و رهنگی سپی ده بیته، کاتیک
 دهگاته ماله وه چه شنی داپیره ی فریادی
 کوتر باز توشی له رزیکی کوشنده ده بیته:
 دوای چهند کاتژمیریک گیان ده سپیریت،
 ئهوانه ی تهرمه که یان شتبوو باسیان له
 چهند جیده ستیک ده کرد که به پستی
 کازمی وهنه وشه وه بووه جیده سته کان
 شین هه لگه راوه، ئه و جیده ستانه یان
 ده گێراییه وه بۆ ئه وه ی که خیه وه کان
 ده ستیان لی وه شان دیته.

تا دههات مهمله کهت چۆل و خامۆشتر
 ده بوو، تهواوی ئاواپی بو بوو به ئوردوی
 کرم، که سییک نه بوو تهرمه کان به خاک
 بسپیریت.. ئه و چهند که سه هیشی ما بوون
 له که ناره کانی مهرگدا چاوه پپی فریاد
 ره سیکیان ده کرد، جه نه رال له
 سه ربازگه کهیدا له وینه ی ئه و تانجیانه
 راده ما که له بهرگی گو قاره که ی
 بهرده ستیدابوو، ئه و تانجیانه ی هه می شه

خویندبووه جگه له هه لاتن هیچ ریگه
 چاره یه کیان شک نه ده برد، هه لاتن ته نها
 ریگایه ک بوو بۆ رزگار بوون له و په تا
 کوشنده یه... ئه و په تایه ی تاک و ته را
 خه لک لیی ده رباز بوو بوون، زۆریک
 له وانه ی که پییان وابوو به هه لاتن ده توان
 خویان بپاریژن، هه ستیان به گهرم داها تنی
 له شیان ده کرد و سه ربان قورس ده بوو
 ده که وتنه هیلنج دان و رشانه وه، ئه مانه ش
 نیشانه سه ره کییه کانی ئه و په تایه
 بوون.

چهند که سییک له وانه ی پییان وابوو به
 هه لاتن ده توان خویان رزگار بکه ن رویان
 ده کرده ئه و دارستانه چره ی پشت ئاواپی،
 وه لی ئه وه ی روی بکر دایه ته ئه و دارستانه
 نه ده گه راییه وه، زۆریه ی ئه وانه ی به نزیکی
 ئه و دارستانه دا گوزه ربان کرد بوو باسی
 ترسناکی ئه و گوزه ربان ده کرد،
 هه ندیکیش باسیان له بینینی تارماییه کی
 سپی ده کرد، ده یان وت ئه و تارماییانه
 خپون... ههر بۆیه ئه و دارستانه یان
 ناونا بوو دۆله خپوه: که مکه س هه بوو
 له باره ی ئه و کانییه وه، که ده که وته خوار
 دۆله خپوه، چیرۆکی ئه فسانه یه کیان
 نه بیستیته، ئه و چیرۆکه ی که ده ماو
 ده می ده کردو له لایه ن زۆر که سه وه
 ده گێر درایه وه، چیرۆکی مه رگی کازمی
 وهنه وشه بوو، کازمی وهنه وشه یه کییک
 بوو له گه نجه ئازاو بویره کانی ئاواپی،
 به هۆی جوامیری و له خۆ بردوییه وه
 زۆریه ی خه لکی ئاواپی خو شیان ده ویست،

بایه ک دیت و ئالاکه راده وهشینیت...
 ئالاکه ده که ویتته خواره وه... جه نه رال
 تووشی له رزوو تایه کی کوشنده ده بیت،
 بونی خوین سهر بازه کان راده چله کینیت..
 پاش چند ساتیک خاموشی بالی به سهر
 سهر بازگه که دا ده کیشیت.

• عومهر که ریم به رزنجی

ویلن به شوین نیچیری کداو ده یگرن و
 ده یهیننه به ردهم ئه و راوچییهی ماناکانی
 ژیان له لولهی تا پره که یدا ده بینیت،
 جه نه رال نیگاکانی ده گویتته وه بو سهر
 وینه کهی سه روک و له بهر خویه وه
 ده لیت:- بوئه وهی ئه نجامیک به ده ست
 بینیت ده بیت که سانییک، گه لیک شت
 بکه یته قوربانی.

📷 Paolo Nino Cence

«ئەم بىدەنگىيە دەمكوزىت»

دەزانم پىمدەلئىت جورئەتى ئەوۋەت نىيە
كۆتايى بەو بىدەنگىيە بەيئىت، دەزانم
بىدەنگىيە جۆرىكە لە خۆكوشتن، ۋەلى
خۆكوشتنىكى سىپى.

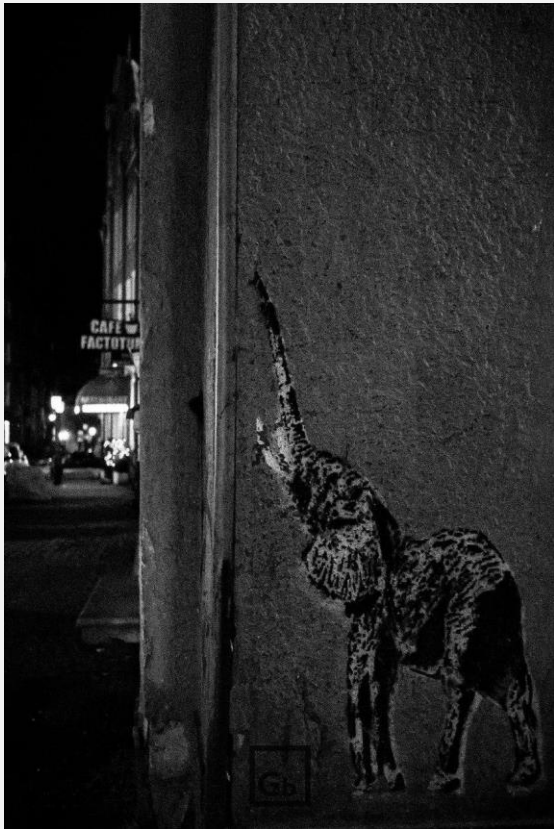
رەنگە ئەمە يەكەمىن چىرۆك و دواھەمىن
چىرۆك بىت كە دەينووسم، رەنگە فرىي
نووسىنىشى نەكەوم كە، لە پروسەيەكى
خۆكوزىدا كۆتايى بە ھەموو ئەو
بەسەرھاتانە بەيئىم كە دەمەۋىت بۆتانى
بنووسمەۋە، لەۋانەشە لەو پروسەيەدا
ئىۋەش لەگەل خۇمدا بەرم بۇ دۆزەخ،
نىگەرەن مەبن ئەۋىش زۆر ناخۇشنىيە،
ئەۋەنىيە ھەركەسىك دەپۋات ناگەپىتەۋە،
نا نەخىر رەنگە رېڭاي گەرانەۋە پىنەزانن،
يان رېڭاي گەرانەۋە يان لىۋىنوۋىت،
ئەشى لەۋى ئەم چىرۆكەتان بۇ تەۋاۋكەم،
ۋەلى رەنگە تۋاناي گۈيگرتتەن نەبىت
چونكە لەۋى مەحكوم بە
قۇتەقاندەۋەيەكى ھەمىشەيى چونكە بە
خۇتەقاندەۋە خۇم و ئىۋەش كوشت، ئەى
نالېن بە ھەرچ شتىك خۇت بكوژىت
بەھەمان شت سزا دەدرىت، مەن نازانم
لەگەل نالەى ئەو ھەموو تەقىنەۋانەدا ئىۋە
چى دەكەن، مەن خۇم نىگەرەن نىم، چونكە
دەمەۋىت بەردەۋام بەرم و زىندوۋ بىمەۋە،
دەمەۋىت ھەموو شىۋازەكانى مردن بىيىم
و ھەموو رېڭاكانى مردن تاقىبەكەمەۋە،
ئەگەر تۋاناي ئەۋەم ھەبىت بۇ فەزلى
ھەزەرتى عىسا دەگەپىتەۋە، چونكە ئەو
نەبۋايە نەمدەتۋانى ئەو رېڭايانە
تاقىبەكەمەۋە، يەكەم ھەۋلى خۆكوشتنم

ئەبىت چەندجار بەررىت بۇ ئەۋەى ھەموو
شىۋازەكانى مردن تاقىبەكەمەۋە، ياخود
دەبىت تەمەنم چەندەبىت تا بتۋانم فرىي
تاقىكردنەۋەى ئەو ھەموو شىۋازانەى
خۆكوشتن بەكەۋىت، مەگەر ھەزەرتى
عىسا تەنھا خەرىكى زىندوۋ كەردنەۋەى
مەن بىت، تەكايە كەس داۋاي گىرەنەۋەى
چىرۆكى دىنبايەكى ترم لىنەكات، چونكە
فرىي بىيىنى ھىچ جۆرە چىرۆكىك
نەكەۋتم كە عىسا فەرمانى گەرانەۋەى
رۇح بۇ لاشەمى دەكرد.

بىدەنگىيە رەنگە جۆرىكىت لە مردن،
ياخود ساتىكىت لە مردن، ھەموو
جارىك پىتدەگۈتم ئەو بىدەنگىيەت
دەمكوزىت، دەتزانى خۇشم دەۋىت و
ھەمىشە خۇشەۋىستىت لە نىگاي
چاۋەكانما دەخوئىتەۋە، دەتگوت برىا ئەو
چاۋە ھەنگوئىيانەت پىكىك شەرابى
زەھراۋى بۋايە تا لەگەل يەكەم نۆشىنىدا
بەمكوزىت، چەند سالىك تىپەرى و
نەمزانى بۇچى نەمتۋانى كۆتايى بەو
بىدەنگىيە بەيئىم، زمانم لەئاست
خۇشەۋىستىتا لەگۈدەكەۋت، نەشم
دەتۋانى بە نووسىنى چەند وشەيەك رازى
دل بەركىنم، تۆ رۇشىتى و فرىي ئەۋە
نەكەۋتم پىت بلىم خۇشم دەۋىت، رۇشىتى
و نەمتۋانى ئەو نىگا شەرمەن و پەلە
خۇشەۋىستىيە بۇھەمىشە لەيەك بىيىم،

فیلمیکیان دهزانی، هه موومان به شیک له
به دگومانیمان تیدایه، هه ندیکمان به
سانایی هه وری به دگومانی ده پوهیتته وه،
هه ندیکیشمان هه میسه له گومانداين،
ژیان هه مووی زنجیره چیرۆکیکه په نگه
فریای گێرانه وهی نه که وین، یان
به ناته واوی بیگێرینه وه.

• عومه ر که ریم به رزنجی

Grzegorz Beńko

ده گه پیتته وه بو ته مه نی هه شت سالییم که
له حوجره گه پامه وه ویستم به
شمشیره که ی هه مه ده رویشی دراوسییمان
خۆم سه ربیرم، شمشیره که م له سه ر گه ردم
داناو هه ستمکرد شله یه کی سور کراسه
سپیه که م په نگ ده کات، دوا ی که مییک
به رچاوم په ش بوو، که به ئاگا هاتمه وه
ته نها جینگای زامی شمشیره که م بینی و
هیچی ترم به بیر نایه ته وه، نازانم هه مه
ده رویش چاکی کردمه وه یان هه زه رته ی
عیسا، چونکه هه مه ده رویش ده یگوت
من چاکم کردۆته وه، وه لئ که سانی
ده ورو به ر ده یانگوت نوریککی سپی که
به ره و ئاسمان به رزبووه چاکی کردیتته وه،
هه موو پزیشکه کان نه یانده زانی چۆن له
ناکاو له سه ر نه قاله که به مردوویی
هه ستایته وه، ئه وه نده ت خوین له به ر
رۆیشتبوو خوین له لاشه تا نه مابوو،
ته نانه ت دوا ی چاکبوونه وه ت پیویستی
به وه نه کرد که خوینت تیبکه ن.

هه ندیک له پزیشکه کان هیچ
لیکدانه وه یه کیان بو نه کردبوو،
هه ندیکیان به جادوو ناویان بردبوو،
هه ندیکیشیان وتبوویان ئه مه ته نها
په رجویه که له لایه ن خودا وه تا
با وه ربه یینین که ئیمه ته نها هۆکاریکین بو
چاکبوونه وه، نه ک شیفاده ر .

هه ندیکیشیان که گومانیان له هه موو
شیک هه یه، ته نها به درۆیه کی
شاخداریان ده زانی یان به سیناریۆی

📷 MJ Richardson